

Буџетска издвајања за науку, 2021/22.

– Истраживање и развој –

У 2021. години утрошено је 26 588 164 хиљ. РСД буџетских средстава за активности истраживања и развоја (ИР) у Републици Србији, што представља повећање од 5,3% у односу на претходну, 2020. годину.

Удео укупних буџетских средстава за ИР у бруто домаћем производу у 2021. години износио је 0,42%.

Највећи проценат буџетских средстава за ИР припао је сектору државе (62,7%), а затим сектору високог образовања (22,8%). Следи сектор иностранства са 11,1%, нефинансијски (пословни) сектор са 2,1%, док је за непрофитни сектор било намењено 1,3% средстава.

Посматрано према друштвено-економским циљевима, највише буџетских средстава опредељених за ИР било је утрошено за циљ Опште унапређење знања – Истраживање и развој финансирани из општих фондова универзитета 22,1%. За циљ Индустијска производња и технологија утрошено је 21,8%, а најмање средстава утрошено је за циљ Истраживање и експлоатација свемира, свега 0,4%.

Средства која су планирана за ИР буџетом за 2022. годину (пре ребаланса буџета) износила су 22.957.750 хиљ. РСД. Највише средстава (21,9%) планирано је за циљ Опште унапређење знања – Истраживање и развој финансирани из осталих фондова ван универзитета.

Граф. 1. Укупни буџетски издаци за ИР у 2021. години, према секторима, %

1. Буџетска средства Републике Србије за истраживање и развој у 2021. години, према врсти програма и секторима

хилј. РСД

Програми	Сектори – укупно	Нефинансијски (пословни) сектор	Сектор државе	Високо образовање	Приватни непрофитни сектор	Сектор иностранства ¹
УКУПНО	26588164	571110	16672554	6051567	336972	2955961
Програми и пројекти научноистраживачке делатности	1985794	200	1826532	138062	21000	-
Програми докторских и постдокторских стипендија	294063	-	4022	43013	247028	-
Програми и пројекти технолошко-истраживачке и развојне делатности	16070291	567448	9707274	5795569	-	-
Наменско институционално финансирање научне активности	472735	3462	348987	58782	61504	-
Научноиздавачка инфраструктура	25813	-	2232	16141	7440	-
Програм усавршавања нових научних радника	76790	-	76790	-	-	-
Научна опрема и инфраструктура	2857	-	2857	-	-	-
Међународно учешће у програмима и пројектима који имају обележја истраживања и развоја	2955961	-	-	-	-	2955961
- Национални доприноси транснационалним јавним извођачима истраживања и развоја	505103	-	-	-	-	505103
- Национални доприноси транснационалним јавним програмима истраживања и развоја широм Европе	75389	-	-	-	-	75389
- Национални доприноси билатералним или мултилатералним јавним програмима истраживања и развоја успостављеним између влада земаља ЕУ, земаља кандидата за чланство и земаља ЕФТА-е	50022	-	-	-	-	50022
- Национални доприноси осталим међународним програмима и пројектима који имају обележја истраживања и развоја	2325446	-	-	-	-	2325446
Остали издаци за истраживање и развој	4703860	-	4703860	-	-	-

Граф. 2. Удео буџетских средстава за ИП у 2021. години, према програмима, %

¹ Сектор иностранства обухвата организације и појединце који се налазе изван политичких граница земље, као и одговарајуће земљиште у поседу тих организација. Обухвата и све међународне организације, укључујући и њихове објекте на домаћој територији. У сектор иностранства не треба укључивати опште доприносе организацијама као што су УН, OECD, ЕУ и слично, а треба укључити издвајања за све остале организације као што су, између осталог, CERN, ESA, CGIAR, ESRF, EMBO, IAEA, COST и EUREKA

2. Буџетска средства Републике Србије за ИР (стварни издаци) у 2021. години, према друштвено-економским циљевима и секторима

хиљ . РСД

Друштвено-економски циљеви истраживања	Сектори – укупно	Нефинансијски (пословни) сектор	Сектор државе	Високо образовање	Приватни непрофитни сектор	Сектор иностранства
УКУПНО	26588164	571110	16672554	6051567	336972	2955961
Истраживање и експлоатација Земље	210838	23824	178914	8100	-	-
Очување животне средине	777914	13873	744541	13500	6000	-
Истраживање и експлоатација свемира	116687	-	116687	-	-	-
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре	3339359	30174	3304382	4804	-	-
Енергија	281926	6609	266117	9200	-	-
Индустријска производња и технологија	5782061	310849	5452411	15100	3700	-
Здравство	859187	6975	811332	40879	0	-
Пољопривреда	2314379	111078	2186205	11796	5300	-
Образовање	988016	3462	554632	108580	321342	-
Култура, рекреација, религија и масовни медији	880732	200	866882	13650	-	-
Политички и друштвени системи, структуре и процеси	907502	1703	870200	35600	-	-
Опште унапређење знања – истраживање и развој финансирани из општих фондова универзитета:	5884456	60311	45374	5778771	-	-
у природним наукама	1074384	3876	21620	1048888	-	-
у инжењерству и технологији	1966317	44408	14768	1907141	-	-
у медицинским и здравственим наукама	1027117	7413	8986	1010718	-	-
у пољопривредним наукама	421418	4614	-	416804	-	-
у друштвеним наукама	1064470	-	-	1064470	-	-
у хуманистичким наукама	330749	-	-	330749	-	-
Опште унапређење знања – истраживање и развој финансирани из других извора	3462025	2051	491795	11587	630	2955961
у природним наукама	743273	-	110821	1937	-	630515
у инжењерству и технологији	2325446	-	-	-	-	2325446
у друштвеним наукама	1400	-	1100	300	-	-
у хуманистичким наукама	391906	2051	379874	9350	630	-
Одбрана	783082	-	783082	-	-	-

Граф. 3. Удео буџетских средстава за ИР у 2021. години, према друштвено-економским циљевима (стварни издаци), %

3. Планирана буџетска средства за ИР за 2022. годину, према друштвено-економским циљевима (усвојени буџет пре ребаланса)

хиљ. РСД

Друштвено-економски циљеви истраживања	Буџет за 2022.
УКУПНО	22957750
Истраживање и експлоатација Земље	196099
Очување животне средине	682234
Истраживање и експлоатација свемира	99628
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре	2855069
Енергија	239856
Индустријска производња и технологија	4937715
Здравство	733965
Пољопривреда	2249805
Образовање	838292
Култура, рекреација, религија и масовни медији	746950
Политички и друштвени системи, структуре и процеси	764437
Опште унапређење знања – истраживање и развој финансирани из општих фондова универзитета:	5024193
у природним наукама	917319
у инжењерству и технологији	1678856
у медицинским и здравственим наукама	876960
у пољопривредним наукама	359810
у друштвеним наукама	908852
у хуманистичким наукама	282396
Опште унапређење знања – истраживање и развој финансирани из других извора:	2850688
у природним наукама	542400
у инжењерству и технологији	1985484
у хуманистичким наукама	322804
Одбрана	738819

Граф. 4. Удео планираних буџетских средстава за ИР (усвојени буџет пре ребаланса) за 2022. годину, према друштвено-економским циљевима, %

Методолошка објашњења и дефиниције

Извор података

Приказани подаци су резултат истраживања о буџетским издвајањима за истраживање и развој (ИР) – БИН, спроведеног у 2021. години. Истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја, директне кориснике буџетских средстава, које су током 2021. године финансирале или је у 2022. години требало да финансирају активности истраживања и развоја – директни корисници републичког буџета који учествују у расподели финансијских средстава за истраживање и развој у Републици Србији.

Обухват и упоредивост

Истраживањем се прикупљају подаци о издвајањима за ИР из буџета према друштвено-економским циљевима, укључујући сва финансирања међународних програма ИР или установа у иностранству. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности.

Методологија за спровођење истраживања усклађена је са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у приручнику Фраскати (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manua*).

За праћење буџетских средстава према друштвено-економским циљевима коришћена је Номенклатура за анализу и поређење научних програма и средстава – NABS 2007, која је прописана у приручнику Фраскати. Та номенклатура сврстава утрошена средства за ИР у 13 категорија.

Дефиниције основних обележја

Наука је скуп систематизованих и аргументованих знања, односно спознајних чињеница, појмова, начела, података, информација, теорија, закона и законитости у одређеном историјском раздобљу о објективној стварности, тј. природи и друштву, до којег се дошло применом објективних научних метода, а којима је основна сврха и циљ спознаја закона и законитости о прошлости, садашњости и будућности природних и друштвених појава и повећање ефикасности рада у свим доменима људских активности.

Научна истраживања су теоријски или експериментални рад који се предузима ради стицања нових научних сазнања и повећања свеукупног људског знања. Научним истраживањима се сматрају основна и примењена истраживања.

Научноистраживачки рад је систематска стваралачка активност којом се, применом научних метода, стичу нове научне спознаје, односно стваралачки се користи постојеће знање за нове примене. То је стваралачки рад на освајању нових знања, а циљ му је подизање општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћење тих знања у свим областима друштвено-економског развоја.

Издаци за истраживање и развој према врсти деле се на текуће издатке (трошкове) и инвестиционе издатке.

Текући трошкови (издаци) обухватају: трошкове рада и трошкове накнада запосленима, као и остале текуће трошкове (материјалне трошкове за истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о делу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке).

Инвестициони издаци обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумева укупне трошкове у вези са набавком рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке или развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Нефинансијски (пословни) сектор обухвата пословне субјекте и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економски значајним ценама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу пословног субјекта.

Високо образовање обухвата факултете и универзитете са јединицама у саставу: факултетима, академијама и научноистраживачким институтима, без обзира на изворе финансирања и правни статус. Овом сектору припадају и истраживачки институти и клинике под непосредном контролом или управом високошколске организације.

Сектор државе обухвата организације, службе и друга тела, осим високог образовања, која друштву пружају оне бесплатне заједничке услуге које се по тржишним условима не би могле обезбедити, а представљају израз економске и социјалне политике друштва; према дефиницији, овај сектор обухвата активности администрације, одбране и регулисања јавног реда; здравство, образовање, културу, рекреацију и друге друштвене услуге.

Сектор непрофитних организација обухвата нетржишне приватне непрофитне организације које домаћинствима пружају услуге без наплате или по ниској цени. Ове организације могу бити основане од стране удружења грађана, ради обезбеђивања робе и услуга за чланове удружења или ради опште сврхе.

Сектор иностранства обухвата организације и појединце који се налазе изван политичких граница земље, као и одговарајуће земљиште у поседу тих организација. Обухвата и све међународне организације, укључујући њихове објекте на домаћој територији. У сектор иностранства не треба укључивати опште доприносе организацијама као што су УН, ОЕСД, ЕУ и сл.

Контакт: suncica.stefanovic@stat.gov.rs, тел.: 011 2410-414
Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-260 • www.stat.gov.rs
Одговара: др Миладин Ковачевић, директор
Тираж: 20 • Периодика излажења: годишња